

Sigtunastiftelsen
#1 • 2023

Magasin

*Med hela
höstens
program!*

*”Sigtunastiftelsen
är platsen för det
trotsiga hoppet”*

MÖT SIGTUNASTIFTELSENS
NYA DIREKTOR HELLE KLEIN

**AI, Chat GPT och digitalisering.
Hur oroliga ska vi vara?
Intervju med professor
Amanda Lagerkvist.**

**Möt Kajsa Mattas, – en av
Sveriges mest betydande
skulptörer.**

**Sigtuna blev Gunnar Ekelöfs
lugnaste tid.**

Kära läsare,

välkommen till vårt nya magasin – en tidning där vi berättar om det som sker på Sigtunastiftelsen och en tidning som förhoppningsvis kan ge inspiration för både kropp och själ.

Sigtunastiftelsen är platsen för den fria kulturen, det fördjupande samtalet och den självständiga tanken. Arkitekturen inbjuder till både stillhet och styrka, både eftertanke och kreativitet. Arkitekten John Åkerlund, som ritade stiftelsen, ville inte att det skulle finnas några raka linjer. Tvärtom skulle byggnaden inbjuda gästen till att gå vilse för då upptäcker man nya rum och den kreativa tanken är aldrig rätlinjig.

Här i magasinet kan du läsa om våra eftertraktade retreatare där du i tystnad kan få möta dig själv och andra. Eller varför inte delta i en kulturhelg och uppleva utmanande konst, spännande musik och engagerande litteratur? På Sigtunastiftelsen kan du vara på konferens eller ta in som privatgäst.

I detta nummer kan du läsa om tv-mannen Jan Scherman som gjort en resa genom ”korvens Sverige” där han tar tempen på vår demokrati. Scherman kommer till Sigtunastiftelsen i september och talar om demokratin samtidigt som du kan få smaka olika korvrätter. Testa förresten vår köksmästare Reidars äppelchutney till – receptet finns i denna tidning.

Hoten mot demokratin är ett tema som återkommer i höstens program. Det speglar en tid då demokratins idéer är på stark tillbakagång runtom i världen och tyvärr också i vårt land.

För 100 år sedan när unglyrkorörelsens förgrundsgestalter Manfred Björkquist och Nathan Söderblom bestämde sig för att grunda Sigtunastiftelsen var det brinnande krig i Europa. Det härjade också en pandemi, spanska sjukan. Alla hade ännu inte rösträtt i Sverige. I denna tid av oro och ökade sociala spänningar ville Björkquist och Söderblom skapa en plats för dialog, för bildning och människovärde. Den kristna humanismen blev så en mylla för demokratin.

1917 stod stiftelsen klar högt uppe på en av kullarna i Sigtuna och alltsedan dess har det varit en humanismens högborg med samtal i skärningspunkten mellan religion och vetenskap, mellan kyrka och kultur, mellan det existentiella och samhällsliga. Hit är alla välkomna oavsett tro eller icke-tro. Det är i mötet med Den Andre vi blir oss själva. ”Vi” är ett samtal, som filosofen Martin Buber har uttryckt det.

Jag är stolt och glad över att få ta detta idéarv vidare in i vår tid med dess stora utmaningar. Är det något vi behöver i dag är det dialog på djupet och en plats där vi får vara oss själva.

Hoppas vi ses i Sigtuna i höst.

Helle Klein

HELLE KLEIN | DIREKTOR

FOTO: RICHARD L. ERIKSSON

INNEHÅLL

- 6 **ETT ANDRUM I VARDAGEN**
HÖSTENS RETREAT PÅ SIGTUNASTIFTELSEN.
- 10 **EN KORVÄLSKARES SKILDNING AV SVERIGE**
INTERVJU MED JAN SCHERMAN OM KORV OCH DEMOKRATI.
- 12 **RECEPT**
KÖKSCHEF REIDAR WARDS ÄPPELCHUTNEY.
- 14 **INTERVJU**
MED SIGTUNASTIFTELSENS NYA DIREKTOR HELLE KLEIN
- 16 **ELLAS KAPELL**
NY PLATTA OCH JAZZKONSERT PÅ SIGTUNASTIFTELSEN.
- 18 **ATT VISA SÅRBARHET OCH MÄNSKLIGHET ÄR OCKSÅ ATT VISA STYRKA**
ANNIE LÖÖF OM SIN NYA BIOGRAFI OCKSÅ ANNIE.
- 20 **I REGNBÅGEN**
UTSTÄLLNING MED KAJSA MATTAS, EN AV VÅRA MEST BETYDANDE SKULPTÖRER.
- 24 **AI OCH CHAT GPT – HUR OROLIGA SKA VI VARA?**
INTERVJU MED PROFESSOR AMANDA LAGERKVIST OM DIGITALA GRÄNSSITUATIONER.
- 26 **DET ÄR INTE SYND OM FÖRFATTARNA**
KRÖNIKA AV MARIA KÜCHEN.
- 28 **VÅR LÖSEN**
SYMPOSIUM 11 NOVEMBER OM TIDSKRIFTEN VÅR LÖSEN OCH DESS REDAKTÖRER.
- 32 **ESSÄ**
SIGTUNA BLEV POETEN GUNNAR EKELOFS LUGNASTE TID.
- 36 **KALENDARIUM**
HELA HÖSTENS PROGRAM.

Sigtunastiftelsen Magasin #1 · 2023

Ansvarig utgivare
Helle Klein

Redaktör
Sofia af Geijerstam

Grafisk design
Cecilia Undemark Péterfy

Medverkande i detta nummer
Anders Claesson
Kerstin Dillmar
Sofia af Geijerstam
Lisbeth Gustafsson
Helle Klein
Maria Küchen
Bo Larsson
Vilma Luostarinen
Reidar Ward

Omslagsbild
Richard L. Eriksson

Tryckeri
V-TAB
V-Tab är ett Svanenmärkt tryckeri i
Vimmerby. Licensnummer 3041 0189

Papper
Amber Graphic

Adress
Sigtunastiftelsen
Box 57, 193 22 Sigtuna

Telefon
+46 (0) 8 592 589 00

E-post
info@sigtunastiftelsen.se

Webb
www.sigtunastiftelsen.se

Följ oss gärna i våra sociala kanaler

Instagram

Facebook

LinkedIn

Sigtunastiftelsen
är en Svanenmärkt
anläggning.

NOTISER

Alf Linderman tackades med eget gästrum på Sigtunastiftelsen

Den 24 mars avtackades Sigtunastiftelsens direktor Alf Linderman med ett festligt mingel för ett hundratal inbjudna gäster. Alf Linderman tillträdde som direktor 2001 och är den som efter Manfred Björkquist och Olov Hartman haft tjänsten under längst tid. Det blev en stämningsfull kväll med många fina tal från personer som samverkat med Alf och Sigtunastiftelsen under åren. Som gåva från Sigtunastiftelsens styrelse tillägnades Alf gästrummet *Linderman*. I och med detta kommer han alltid att ha sin givna plats på Sigtunastiftelsen.

FOTO: MAGNUS ARONSON

FOTO: MAGNUS ARONSON

Dan-Erik Sahlberg blir enhetschef för Bilda

Sigtunastiftelsens programchef Dan-Erik Sahlberg blir ny enhetschef för Bilda Svealand. Dan-Erik har varit programchef i mer än 15 år och har bland annat varit en mycket uppskattad samtalsledare under Sigtunastiftelsens författarmöten. Vi önskar honom varmt lycka till i sitt nya uppdrag.

Nytt samarbete mellan Sigtunastiftelsen och Sveriges tidskrifter

Sigtunastiftelsen och *Sveriges Tidskrifter* har startat ett nytt pilotprojekt för att stötta journalister som utsatts för hot och hat. Under hösten erbjuds några samtalsdygn som går under namnet "Ett tryggt rum" där journalister kan få stöd och förnyad styrka genom att möta kollegor som delat samma erfarenheter. Projektet finansieras av CVE, Centret mot våldsbejakande extremism.

I vilket rum bodde Sven Stolpe?

I vilket rum bodde Sven Stolpe när han var på Sigtunastiftelsen? Efter filmen "Bränn alla mina brev", baserad på Alex Schulmans roman med samma namn, får vi ofta den frågan. Helt ärligt vet vi faktiskt inte. Förmodligen i olika rum vid olika tillfällen. Sven Stolpe hade dessutom Sigtunastiftelsens författarstipendium inte mindre än fem gånger. Det vi vet däremot är att det rum som filmteamet från SF inspirerades av är *Linné*. Rummet återskapades helt skalenligt i studio och likheterna är slående. Filmen hade premiär hösten 2022 och visas nu på SF Play.

SIGTUNASTIFTELSENS KULTURHELGER

Välkommen till kulturhelg på Sigtunastiftelsen, en helg där du får njuta av konst, musik, författarsamtal, och härliga måltider i en rofylld atmosfär.

LÖRDAG 21 OKTOBER

14.00 – 16.00 Vernissage – *Människa vid gränserna*.
15.30 Konsträrssamtal Elvire Soyez.
20.30 Konsert Song of Songs – ett rum av poesi, klang och reflektion.

SÖNDAG 22 OKTOBER

11.00 Författarmöte med Annie Lööf utifrån självbiografin *Också Annie*. Samtalet leds av Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

LÖRDAG 9 DECEMBER

14.00 – 16.00 Vernissage
Kajsa Mattas – *I regnbågen*.
15.30 Konsträrssamtal
20.30 Jazzkonsert Ellas Kapell

SÖNDAG 10 DECEMBER

11.00 Författarmöte med Hanna Sahlberg, aktuell med boken *Den osynliga muren – en rapport från mitt misslyckade försök att bli kines*. Samtalet leds av Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

KULTURHELGSPAKET FRÅN 2295 KR

I helgerbjudandet ingår övernattning, kulturprogram, eftermiddagskaffe, trerättersmiddag, frukost, förmiddagskaffe och lunch.

BOKA BILJETTER TILL KULTURHELGENS EVENEMANG PÅ www.sigtunastiftelsen.se

Ett andrum i vardagen

Tidigt varje torsdagsmorgon öppnar Refugiet för gemensam meditation i Kryptan.

Ljusen är tända, en meditationsledare är på plats och alla som vill är välkomna.

Flera av deltagarna är Sigtunabor som återkommer varje vecka för att få ett andrum i vardagen, andra är tillfälliga gäster från hotellet som kanske sökt sig dit av ren nyfikenhet.

AV SOFIA AF GEIJERSTAM

Sigtunastiftelsens Refugium ligger lite avskilt. Det är en vacker 30-tals villa av arkitekten John Åkerlund, som från början tjänade som bostad åt stiftelsens direktorer. Både Manfred Björkquist och Olov Hartman bodde här med sina familjer, och känslan av att en gång var ett hem är fortfarande påtaglig. Inför Sigtunastiftelsens 60-årsjubileum 1977 fick arkitekten Rolf Bergh uppdraget att omvandla den tidigare tjänstebostaden till retreatanläggning. En länga med 16 gästrum byggdes till och Kryptan, ett cirkelformat meditationsrum insprängt i berget, gav platsen en helt ny prägel. Utöver de öppna meditationerna erbjuds ett antal retreatelger varje höst och vår. Retreatverksamheten har pågått sedan slutet av 70-talet, men har kanske aldrig varit så eftertraktad som idag.

– Jag tror att det avspeglar ett behov som många människor har av att för några dagar få kliva undan från allt det som annars pågår i det liv man har. Att få ett utrymme för att tänka och känna efter var man egentligen befinner sig, att få stänga ute det allmänna bruset som pågår och vända sig inåt i sig själv. Det kan handla om att man behöver vila och återhämtning, att hitta en möjlig riktning framåt,

att stanna upp i något som snurrar för fort, att påminna sig om vem man vill vara och hur man vill leva, att få reflektera över vad som egentligen är viktigt mitt i allt som pågår, säger Sigtunastiftelsens kaplan Kerstin Dillmar som ansvarar för retreatelgerna.

Vad en retreat faktiskt innebär är en djupt personlig erfarenhet som är svår att beskriva. Den yttre ramen är tystnad från fredag kväll till söndag eftermiddag, med måltider och meditationer som naturliga hållpunkter. För många handlar det om att få möjligheten att hinna ikapp sig själv, få vila, låta det som annars upptar ens tankar få sjunka undan så att man kan höra vad man egentligen tänker och vill och behöver, förklarar Kerstin och fortsätter.

– Att sitta med en kopp té i biblioteket medan brasan i öppna spisen brinner. Att delta i meditationer i Kryptan, med levande ljus och tystnad. Att kunna gå på promenad om man vill eller sova på sitt rum. Ofta finns också möjlighet till enkelt eget skapande i ateljén eller plats för eget skrivande. Men det viktigaste är att man får frihet att ta vara på tystnaden på det sätt man behöver. ●

HÖSTENS RETREATER

FOTO: MAGNUS ARONSON

Kerstin Dillmar.

15 – 17 SEPTEMBER ÖPPNING

En tyst retreat för återhämtning och reflektion över var vi befinner oss i våra liv. För den som vill finns

också möjligheten att hitta andrum genom kreativt skapande i enkel form. Retreatledare: Kerstin Dillmar, kaplan på Sigtunastiftelsen och Tina Calén, konstnär och uttryckande konstterapeut, Expressive Arts.

27 – 29 OKTOBER VÅGAR

En tyst retreat för vila, meditation och återhämtning.

Retreatledare: Lars Björklund, präst och självavårdare och Brita Bolin, leg. fysioterapeut.

24 – 26 NOVEMBER HITTA FRAM

En tyst retreat för vila och återhämtning där den som vill också har möjlighet att genom enskilt skrivande gestalta sitt liv och bearbeta sina erfarenheter.

Retreatledare: Kerstin Dillmar, kaplan på Sigtunastiftelsen och Lars Björklund, präst och självavårdare.

För mer information och anmälan:
www.sigtunastiftelsen.se

OM JAN SCHERMAN

FÖDD: 1950 I FILIPSTAD

Journalist, debattör och tv-producent. VD på TV4 2001 – 2011. Ledamot av "Korvakademien" där han presenteras med tre ord: "korvålskare, skribent, direktör".

FOTO: MAGNUS LIAM KARLSSON

En korvålskares skildring av Sverige

AV SOFIA AF GEIJERSTAM

Jan Scherman älskar korv. Så till den grad att han gav sig ut på en korvresa från Kiruna i norr till Löderup i söder. Längs vägarna mötte han eldsjälar som delade hans passion, men också ett Sverige som sällan är i fokus. Den 1 september kommer han till Sigtunastiftelsen för att dela sin berättelse.

När vi talas vid är Jan Scherman återigen ute på vägarna, men denna gång är det ingen korvresa. Frågan känns ändå given. Har du ätit någon korv idag?

– Nu har du tur, säger Jan Scherman roat. Det blev en Scherminator till lunch med en enkel tomatsallad till. Ingen senap.

I hans bok *Den svenska korvresan – Berättelser om ett mathantverk som förenar* kan man läsa att en "Scherminator", precis som namnet antyder, är hans eget recept. 75 – 80 procent lammfog smaksatt med tapenade, chiliflakes, franska örter, vitlök och en skvätt rödvin.

Att ge sig ut på en korvresa genom Sverige var en idé som han burit med sig länge. Under hans tid som chef på TV4, som då hade 30 lokala tv-stationer, blev det många resor. Och mycket korv.

– Det finns något förtrollande över de samtal som uppstår vid korvätande. Det blir jämställt på ett sätt som inte uppstår över en finare middag, förklarar han.

Just den erfarenheten inspirerade honom att skriva en bok med utgångspunkt i mötet mellan korv och människor. När den många år senare blev klar var det tydligt att den mellan

alla recept och personliga möten handlade minst lika mycket om Sverige. Ett Sverige som sällan står i fokus. Över en grillad *Buoideguppi* ute på fjället delar Lisa Ommas sin berättelse om hur hennes samiska familj tvångsförflyttades från Norrbotten på 20-talet. Mötet berörde honom starkt.

– Under den tid då vår demokrati bröt igenom satte vi oss över ett helt folk. 1921 hölls det första valet i Sverige med allmän och lika rösträtt för män och kvinnor. Just precis då kördes samernas rättigheter över, konstaterar Scherman och fortsätter:

– Jag vill ge en bild av Sverige som jag tycker att det är otroligt viktigt att vi pratar om. Om klyftorna mellan olika delar av vårt land. Och om vad det missnöje vi ser idag faktiskt handlar om.

Men resan från norr till söder bjuder också på berättelser fyllda av hopp. Berättelser om passionerade eldsjälar som driver företag och vågar satsa. Företag som skapar arbeten och håller bygden vid liv. En berättelse om korvens betydelse för integrationen om man så vill.

För Jan Scherman råder det inget tvivel om att frågan om korv och demokrati hör ihop. Och att korven har blivit politikernas mest populära accessoar har väl knappast undgått någon. Tidigare statsminister Stefan Löfvens korvkioskbesök i valfilmen från 2018, liberalernas Johan Pehrson som mer än gärna syns med en varmkorv i näven. Och så Ebba Buschs mindre lyckade falukorvsinsats... Jan Schermans analys av korven som politisk accessoar är glasklar.

– Ebba Busch och falukorven får man nog skylla på en PR-människa som inte riktigt hade tänkt till. Men för övrigt handlar det om att man vill visa närhet och jämlikhet. Titta här, jag äter korv. Jag är precis som du. ●

KORV OCH DEMOKRATI, SIGTUNASTIFTELSEN FREDAG 1 SEPTEMBER 18.00

Välkommen till ett föredrag med Jan Scherman, journalist, tv-producent och författare till boken "Den svenska korvresan – Berättelser om ett mathantverk som förenar" (Norstedts 2020). Föredraget avslutas med grillkväll där vi bjuder på ett urval av Sveriges bästa korvar. Boka på www.sigtunastiftelsen.se

RECEPT

Sigtunastiftelsens äppelchutney

En crunchig chutney med härligt sting. Passar utmärkt som tillbehör till kryddig korv med grillade grönsaker. Vi valde att servera den till lammchorizo från Humparboda, ett litet familjeägt jordbruk utanför Sigtuna.

INGREDIENSER

3 röda äpplen
2 msk hackad gul lök
2 msk muscovadosocker
2 msk äppelcidervinäger
½ chili
½ msk riven färsk ingefära
2 kanelstänger
1 lagerblad

TILLAGNING

Skala och finhacka löken.
Skala äpplena och skär i lagom stora bitar.
Fräs lök och äpplen i en tjockbottnad kastrull.
Tillsätt socker, vinäger och kryddor och låt puttra i cirka 5 minuter. Äpplena får gärna behålla lite crunch.
Häll upp chutneyn när den är varm i en väl rengjord glasburk.
Förvara i kylskåp.

Recept av Sigtunastiftelsens kökschef Reidar Ward.

FOTO: MAGNUS ARONSON

JULBORD *på* SIGTUNASTIFTELSEN

*Välkommen till Sigtunastiftelsens stämningsfulla julbord.
Vi börjar med rykande glögg i Rosengården och därefter
väntar ett klassiskt julbord med julens alla läckerheter.
Julbordet avslutas med en generös dessertbuffé.*

BOKA BORD DIREKT PÅ VÅR HEMSIDA FÖR BÄSTA PRIS.
OM DU SOM FÖRETAG VILL GÖRA EN GRUPPBOKNING VÄNLIGEN KONTAKTA OSS PÅ bokningen@sigtunastiftelsen.se

Aktuella datum:

LÖRDAG 2 DECEMBER

TORSdag 7 DECEMBER

FREDAG 8 DECEMBER

LÖRDAG 9 DECEMBER

TORSdag 14 DECEMBER

FREDAG 15 DECEMBER

LÖRDAG 16 DECEMBER

BOKA ÅRETS JULBORD PÅ www.sigtunastiftelsen.se

FOTO: RICHARD L. ERIKSSON

OM HELLE KLEIN

FÖDD: 9 JULI 1966 I STOCKHOLM

YRKE: DIREKTOR, PRÄST, JOURNALIST

Jag har nog alltid varit en "Tom Tvärtom"

Helle Klein är Sigtunastiftelsens nya direktor. En kristen humanist som har lämnat medievärlden efter mer än trettio år som opinionsbildare och chefredaktör. Nu vill hon ge röst åt Sigtunastiftelsens vision om dialog som väg till fred och demokrati och odla ett trotsigt hopp i en orolig och konfliktfylld värld. Vad lämpar sig bättre än en plats byggd för hela människan med skyddande valv och fri utblick mot världen? Stillhet och styrka i förening är myllan till mod i hennes liv.

AV LISBETH GUSTAFSSON · FOTO: RICHARD L. ERIKSSON

MÅNGA TRÅDAR i Helles liv löper samman på Sigtunastiftelsen. Hon var bara 17 år när hon reste till Sigtuna som yngsta ledamot någonsin i Kyrkans Ungdoms förbundsstyrelse. Hon minns särskilt den gången de uppvaktade Manfred Björkquist på hans 100-årsdag. Där satt han, Sigtunastiftelsens grundare, i en stol och vinkade mot besökarna.

Samtalskulturen har hon med sig hemifrån radhuset i Lund. Varje kväll under uppväxten samlades familjen till gemensam kvällsvard med diskussion om allt som hänt i samhället, i skolan och på föräldrarnas jobb. Helles mamma kom ifrån en arbetarfamilj i Malmö – morfar var byggnadsarbetare och mormor arbetade på fabriken Strumpan – medan pappan

härstammar från en liberal akademikerfamilj i Stockholm. Föräldrarna var lärare och helt ointresserade av religion. Döm om deras förvåning när dottern vid tretton års ålder gick med i Kyrkans ungdom.

– Tron blev mitt tonårsuppror! Mamma köpte Ingmar Hedenius böcker åt mig som ateistisk motvikt, skrattar Helle. Jag har nog alltid varit en "Tom Tvärtom". ►

”Jag tror på dialog och vill odla en god samtalskultur med mycket humor.”

Den där figuren i Britt G Hallqvists dikt-bok för barn som mamma läste för mig när jag liten.

– Tom Tvärtom var jag också när jag gick med i SSU samtidigt som Kyrkans Ungdom. I den ena världen fick jag försvara att jag hade ett samhällsengagemang och i den andra att jag trodde på Gud.

Om sin farfar, den kände fysikern Oskar Klein, visste Helle en hel del som liten. Han och Niels Bohr var ju några av kvantfysikens förgrundsgestalter. Men det var under teologistudierna i Lund som hon upptäckte sin farfars far Gottlieb Klein och det judiska arvet. Gottlieb kom från fattiga förhållanden i Ungern och drömde om att bli rabbin. Som trettonåring lämnade han hemmet och gick till fots i fyrtio mil till en känd talmudhögskola. Han blev med tiden forskare inom reformjudentomen i Berlin och utnämndes 1882 till överrabbin i Stockholm.

– Gottlieb var nära vän med Nathan Söderblom. De delade visionen om den universella kärleken och religionen som språk för fred och försoning. Det skiljer hundra år mellan mig och Gottlieb, men jag känner igen mig i så mycket av hans profetiska teologi.

Efter teologiexamen gick Helle A-pressens skola för unga ledarskribenter och fick snabbt jobb på Örebrokuriren. Året efter blev hon tidningens chefredaktör – då 25 år och landets yngsta. Några år

senare rekryterades hon till Aftonbladets ledarredaktion och blev snart politisk chefredaktör för Aftonbladet och ingick i högsta ledningen i tio års tid. Många känner henne som vass debattör och opinionsbildare i radio och TV genom åren.

Efter elva år i hetluften blev hon till slut präst 2008 i Stockholms stift.

– Biskop vid prästvigningen var min ungdomspräst Caroline Krook, som jag hade mött som trettonåring. Söndagens gammaltestamentliga text var samma ord ur Jesaja som Gottlieb fick provpredika över när han sökte tjänsten som rabbin i Stockholm. Livets väv är förunderlig!

Efter fem år i kyrkan tackade hon ändå ja till jobbet som chefredaktör och ansvarig utgivare för industriarbetarnas tidning Dagens Arbete. Grävande journalistik på toppnivå men också plats för poesi. Helle älskar lyrik och citerar ofta dikter i tal och texter.

– Den mediala bilden av mig är att jag är debattören som står på barrikaderna och tar ton i samhällsdebatten. Men jag har också ett enormt behov av ensamhet och tystnad. Retreat är livsnödvändigt för mig, ett reningsbad för själen. På Aftonbladet åkte jag regelbundet på sex dagars tystnad till kollegornas stora förvåning: Kan Helle Klein verkligen vara tyst?

Vem är hon då som ledare? Bara mig själv, säger hon. Jag är människan Helle som är

en värderingsstyrd person.

– Jag tror på dialog och vill odla en god samtalskultur med mycket humor. Jag är den raka sorten som inte tror på att smussa undan saker. Upp med dem på bordet! Rakhet som bärs av omsorg är inte farlig, för vi är människor som respekterar varandra.

– Jag vill vara coach och bollplank, jag delegerar gärna och uppskattar självgående chefer. Superkontroll är aldrig bra, för det kortsluter systemet.

När Sigtunastiftelsen skapades för hundra år sen var det som svar på den tidens oro för brinnande världskrig, pandemi och en skör demokrati. Idag lever vi i en djupt existentiell kris och Helle formulerar vår tids utmaningar för en kristen humanism: Hur bygger vi fred? Hur möter vi klimat- och miljökrisen? Hur värnar vi människovärdet och det fria ordet mot auktoritära rörelser i vår tid?

– Sigtunastiftelsen är platsen för det trotsiga hoppet. Här är vi kallade att stå på livets sida och befria människor till skapande medmänniskoliv.

Men, och det är viktigt för Helle Klein, utan att skriva tron på näsan på varandra. Som Luther påpekade är ju en kristen skomakare inte kristen för att han gör skor med kors på. Utan för att han gör skor som är bra för nästan. ●

ALLA FOTOGRAFIER: RICHARD L. ERIKSSON

En blandning av sorg och det vackra glittrande

Nytt album från **Ellas Kapell**

AV ANDERS CLAESSION

ELLAS KAPELL BESTÅR AV:
LOVISA JENNERVALL, SÅNG
MANNE SKAFVENSTEDT, PIANO
AUGUST ERIKSSON, KONTRABAS
EDVIN FRIDOLFSSON, TRUMMOR

En delad entusiasm för jazzikonen Ella Fitzgerald förde samman medlemmarna i Ellas Kapell, men bandet överskred snart denna gemensamma nämnare för att hitta ett eget kollektivt sound. ”Bäst just nu!” – sa Riksradiön när Ellas Kapell släppte debutplattan ”Longing” 2019. I december kommer de till Sigtunastiftelsen med ett helt nytt album.

När vi i maj samtalade med sångerskan Lovisa Jennervall om den nya plattan, bara några dagar efter releasen på Fasching, säger hon att de är mitt i den kreativa inspelningsprocessen och att plattan ännu inte har något namn. Processen är, menar hon, gemensam, där var och en i bandet väljer några låtar och skapar ett grundarrangemang, som de sedan kollektivt ger sin identitet. Med sin nya platta önskar de skapa ett modernare sound utifrån jazzstandards, där arrangemangen lyfter fram ett ljudlandskap att vaggas in i. Lovisa betonar att den starka känslan alltid är i centrum. På det nya albumet finns ett sorgtema, låtar om separation och uppbrott, där den känsla de vill skapa enligt Lovisa är en blandning av sorg och det vackra, glittrande. Genom att skapa musik som bottnar i sorgen, vill de öppna upp för något nytt.

Bandets vision är att skapa världar där lyssnaren växlar mellan att känna sig trygg och osäker på vad som kommer hända närmast. Med i grunden melodisk och lättillgänglig musik i moderna arrangemang, önskar de bjuda in de ovana lyssnarna och inspirera unga för jazzen.

Ellas Kapell hade en uppskattad konsert på Sigtunastiftelsen redan våren 2020, uppbäckade av jazztrumpetaren Karl Olander-sson. Hösten 2021 kom de sedan ut med plattan *What's It All About?*, som belönades med ”Årets vokaljazz” av Lira Musikmagasin. På detta album kastade de nytt ljus över några av vår tids mest älskade jazzkompositioner, men även över ett par poplåtar, där de båda jazzstjärnorna Karin Hammar och Magnus Lindgren gästspelade. De ville med albumet skapa en berättelse om de viktigaste upplevelserna i livet. Nu i december kommer de tillbaka till Sigtunastiftelsen än en gång med sitt alldeles nya album, som släpps i november 2023.

Varför vill ni komma tillbaka till Sigtunastiftelsen?
– Vi vill komma tillbaka för att det var en underbar upplevelse för oss 2020! Allt ifrån hur det var arrangerat, stämningen, publiken och den efterföljande guidade turen av det otroliga biblioteket. Själva platsen är ljuvlig och det kändes fint att få vara en del av en helg i kulturens anda! ●

HÖSTENS KONSERTER

FREDAG 13 OKTOBER 19.30
ANNA IHLIS & HANNA ENLÖF
Anna Ihlis har tonsatt flera av Erik Axel Karlfeldts dikter, i det hyllade albumet *Avskedet 1864* – 2018 och nu senast i *Det ömmaste ord* (2021). Hanna Enlöf är för de flesta mest känd som en del av duon Good Harvest, men hon har också gjort sig gällande som soloartist genom albumen *Barebones* (2021) och *Solitude* (2023). Denna kväll bjuder de på en nära musikupplevelse där värmen och vänskapen står i centrum. I samverkan med Karlfeldtsamfundet

LÖRDAG 21 OKTOBER 20.30
SONG OF SONGS
– **ETT RUM AV POESI, KLANG OCH REFLEKTION**
Med texter från *Höga Visan* som utgångspunkt bjuds publiken på en blandning av nykomponerad och äldre musik för åtta röster och instrument. Medverkande: Sanna Källman, Åsa Johansson, Anci Hjulström, Karin Marmander, Gunnar Axelsson Fisk, Robin Johansson, Patrick Rydman, Sten Källman samt Trio Samara med Ahmad Kathib och Stefan Bergman.

SÖNDAG 3 DECEMBER 16.00
ADVENTSKONSERT MED SIGTUNA SÅNGENSEMBLE
– **SOLISTER SOLVEIG BERGERSEN OCH ASUKA NAKAMURA**
Adventskonsert med Sigtunas sångensemble under ledning av Greger Fellin. Årets gästsolist är den norska sopranen Solveig Bergersen och pianisten Asuka Nakamura

LÖRDAG 9 DECEMBER 20.30
JAZZKONSERT
Jazzkonsert med Ellas Kapell; ung svensk jazz med vackra, tidlösa melodier i modern tappning och med stark känsla. Gruppens nya album släpps i november. Lovisa Jennervall, sång, Manne Skafvenstedt, piano, August Eriksson, kontabas, och Edvin Fridolfsson, trummor.

Detaljerat program och biljetter till ovanstående evenemang presenteras på www.sigtunastiftelsen.se om inget annat anges.

FOTO: GABRIEL LILJEVALL

Annie Lööf, tidigare partiledare för Centerpartiet, kommer i höst ut med biografen *Också Annie*.

”Att visa sårbarhet och mänsklighet är också att visa styrka”

AV SOFIA AF GEIJERSTAM

I februari avgick Annie Lööf som partiledare för Centerpartiet efter 12 år på posten. Som liberal, feminist och humanist har hon tagit strid för grundläggande värderingar och mött såväl hyllningar och djup respekt som hot, hat och mordplaner. Nu har hon kommit ut med självbiografen *Också Annie* (Forum), skriven tillsammans med författaren Caroline Banker, som tar läsaren bakom kulisserna i svensk politik.

– Detta är ingen klassisk politisk självbiografi utan jag vill sänka tröskeln för att få fler att läsa och ta del av min personliga berättelse om hur det är bakom partiledartiteln. Så det är inte ett långt CV utan snarare får läsaren följa med mig väldigt nära under mina drygt sexton år i nationell politik. Jag har under denna tid blivit vuxen mitt i strålkastarljuset samtidigt som det politiska landskapet förändrats i grunden, både här i Sverige och i omvärlden.

M ycket har hänt under hennes 16 år i politiken, både i Sverige, världen och för henne själv personligen. Boken blev ett sätt att berätta om denna omvälvande tid. Komma bakom rubrikerna under ytan. För vid sidan av alla tuffa förhandlingar, publika sammanhang och svåra beslut händer livet, med tvivel, oro och provningar och känslan av tacksamhet över att ens ha klarat sig. Hon hoppas att hon genom att dela sina tankar och reflektioner som politiker, mamma och medmänniska kan inspirera andra. Få andra att gå den där extra milen för det man tror på, som det står i bokens förord.

– Att visa sårbarhet och mänsklighet är också att visa styrka, tycker jag. Ofta ser man den starka, målmedvetna ledaren, som biter ihop och kör vidare med siktet inställt framåt. Det har också jag gjort, men jag vill med denna bok, *Också Annie* visa på de känslor och starka drivkrafter som också finns där och som tecknar hela mig, så som oro, lojalitet, rädsla och kraft. ●

SÖNDAGEN DEN 22 OKTOBER

medverkar Annie Lööf under Sigtunastiftelsen kulturhelg. Du möter henne i ett författarsamtal med Helle Klein. Mer information på www.sigtunastiftelsen.se

HÖSTENS FÖRFATTARMÖTEN

FOTO: THEON ULLBERG

SÖNDAG 15 OKTOBER 14.30 FÖRFATTARMÖTE KJELL WESTÖ

Möt författaren Kjell Westö i ett samtal om hans aktuella roman *Skymning 41*. Samtalet

leds av Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

SÖNDAG 22 OKTOBER 11.00 FÖRFATTARMÖTE MED ANNIE LÖÖF

Som liberal, feminist och humanist har Annie Lööf mött såväl hyllningar och djup respekt, som hot hat och mordplaner. I den aktuella självbiografen *Också Annie* berättar hon om sitt liv i politiken, men också om livet som mamma och medmänniska. Möt Annie Lööf i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

MÅNDAG 23 OKTOBER 13.00 FÖRFATTARMÖTE MED ANNA LAESTADIUS LARSSON

Möt författaren och journalisten Anna Laestadius, aktuell med romanen *Törnrosens triumf*, en tidsresa till 1800-talets mitt. I boken

möter läsaren ett myllrande persongalleri av historiska personer som Fredrika Bremer, Wendela Hebbe, Lars Johan Hierta och Carl Jonas Love Almqvist, men framför allt en kvinna som tror på sig själv när ingen annan gör det.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola.

LÖRDAG 25 NOVEMBER 14.00 FÖRFATTARMÖTE MED JESPER HÖGSTRÖM

Jesper Högström, författare, journalist och översättare, kommer hösten 2023 ut med *Minnet och rädslan*, en ny biografi över Gunnar Ekelöf. Ekelöf var den litterära modernismens centralfigur i Sverige, mytologiserad av både sig själv och andra. Han var levnadskonstnären, snobben och vägvisaren till underjorden som blev landets mest uppburne poet. Efter sina rosade böcker om Hjalmar Söderberg och Tora Dahl kommer Jesper Högström ut med den första Ekelöfbiografen sedan Carl Olov Sommars första biografi 1989.

I samverkan med Ekelöfsällskapet.

Detaljerat program och biljetter till ovanstående evenemang presenteras på www.sigtunastiftelsen.se.

SÖNDAG 10 DECEMBER 11.00 FÖRFATTARMÖTE HANNA SAHLBERG

Som 20-åring reste Hanna Sahlberg ensam till den sydkinesiska landsbygden för att lära sig språket och bli en del av det växande Kina. Målet var på samma gång enkelt och omöjligt: Att bli kines. *Den osynliga muren – rapport från mitt misslyckade försök att bli kines*, är hennes första bok, en inifrånskildring av en sluten stormakt och en berättelse om den universella men komplicerade drömmen om att integreras i ett annat samhälle. Hanna Sahlberg är journalist och en välbekant röst i Sveriges radio som mångårig korrespondent i Beijing. Du möter henne i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

FOTO: WEYLER FÖRLAG

Make democracy great again

I höst är det premiär för *Make democracy great again*, en dokumentär med fokus på en av vår tids stora frågor. Kommer demokratin att överleva? Filmen visas på biograf Gröna ladan i Sigtuna den 17 oktober. Då medverkar också filmens ciceron och producent Jan Scherman och Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein i ett samtal om hotet mot demokratin.

Tv-mannen, journalisten och författaren Jan Scherman har ägnat sitt liv åt att försvara demokratin. Under sin livstid har han sett hur människor har fått ökat inflytande och hur murar rivits. Men utvecklingen stannade av och när Scherman nu ser hur världens demokratier försvagas är hans oro monumental.

I dokumentären visar han ett samhälle där missnöjet breder ut sig och där polariseringen mellan människor växer. Ett samhälle där hat och direkta hot mot journalister och politiker blir allt vanligare. I filmen möter vi bland annat Helle Klein och Annie Lööf som erfarit just detta. Det är en mörk verklighet som skildras, men också en strimma av hopp när människor går samman för att påverka och kämpa för förändring.

TISDAG 17 OKTOBER 19.00 FILM OCH SAMTAL MED JAN SCHERMAN

Dokumentären *Make democracy great again* (2023) ställer en av vår tids viktigaste frågor. Kommer demokratin att överleva? Biljetter bokas på www.boka.gronaladan.se

I samverkan med biograf Gröna ladan

Ur tystnaden talar konsten

– möt skulptören Kajsa Mattas

AV VILMA LUOSTARINEN · FOTO: BO GYLLANDER

DET ÄR MED GLÄDJE Sigtunastiftelsen presenterar en utställning med Kajsa Mattas, en av landets mest betydande skulptörer. Hon föddes år 1948 i Finland, men bor och verkar sedan länge i Sverige. Efter utbildningen vid Kungliga konsthögskolan i Stockholm har Mattas arbeten visats på en mängd platser - alltifrån kyrkorum till Konstakademiens salar och Moderna museets samlingar. Hennes skulpturer har även hittat hem till en rad offentliga miljöer, däribland promenaden längs Fyrisån i Uppsala, Stockholms Cityterminal samt

Sagerska palatset. Kanske avslöjar denna rika variation av platser något om Mattas konstnärskap. Där finns ett allmänmänniskt tilltal. Ur tystnaden talar verken till människan, oavsett var hon befinner sig i livet eller i världen.

Från sin uppväxt i ett livligt konstnärshus i Helsingfors lämnade mötet med familjen Colliander särskilt intryck. Där kom Kajsa Mattas i kontakt med den ortodoxa kristna traditionen, vars ikoner skapar ett fönster till det gudomliga. Ikonen och

det bysantinska formspråket har sedan dess förblivit viktiga inspirationskällor. I Mattas arbeten får gestalter och berättelser hämtade ur den kristna traditionen ta form mitt ibland oss. Men hennes skulpturer bär även drag av den stilla skönhet och visdom som vilar över egyptisk skulptur. Där finns en värdighet, en förnimmelse av inneboende liv och närvaro, som utmanar materialets skenbara stumhet.

I Sigtunastiftelsens kapell, samt i den intilliggande Rosengårdssalen, kommer Kajsa ►

Fotografiet på vänster sida: Kajsa Mattas ateljé. Höger sida längst till vänster: *I regnbågen*, äggtempera på hårdgips, 2004, samt *Stol*, betong, 1986. Mitten: *Maria med barnet*, betong, 1986. Till höger: Kajsa Mattas i sin ateljé.

ALLA FOTOGRAFIER: BO GYLLANDER

Mattas att visa både äldre och nya verk. Som en plats skapad för gränsöverskridande möten mellan kultur, samhälle och tro, ser Sigtunastiftelsen fram emot att välkomna en konstnär som på ett unikt sätt sammanför den samtida konstscenen med den sakrala traditionen i konsten. *I regnbågen* är en utställning som hämtar inspiration från såväl Uppenbarelsebokens bilder av en smaragdlik regnbåge och de fyra evangelisterna, som Gamla testamentet där regnbågen efter syndafloden och Noaks ark blir ett tecken på Guds försoning med människorna. En regnbåge uppstår när solens ljus bryts i vattendroppar. Vatten är ett element som Kajsa Mattas ofta återkommer till. Det är en förutsättning för liv men kan också förgöra. Där finns både en yta och ett djup, ett samspel som kännetecknar Mattas arbeten. När hon år 2020 fick Sergelpriset motiverades det med att "Kajsa får ytan att leva. Där finns stillheten som om den vore slipad av havet under lång tid, men också en yta så full av känslor, som om den ville sprängas inifrån."

Kajsa Mattas konstnärskap präglas av ihärdigt och fysiskt krävande arbete, men även av tystnad. Verken tar form genom lika delar lyssnande och bön som knådande, formande, huggande och slipande. Spår av människans hand lämnas kvar. Livets andetag bryter fram ur lera, betong, brons och trä. "Att skulptera är för mig ett slags meditation, som böner, en övning i tillit. Allt låter sig inte sägas med ord. Därför är jag skulptör", sa Kajsa Mattas redan som ung konstnär. Än idag talar hon gärna om likheten mellan bön och arbete. Det är inte bara det färdiga verket, utan processen, som är det viktiga. Liksom med meditation krävs träning och tålmodig upprepning. Mattas arbeten drabbar betraktaren där hon är, men för den som vågar stanna upp och låta sig ledas in i det kontemplativa rum ur vilket verken har kommit till, finns en oändlig källa att dricka ur. ●

FOTO: BO GYLLANDER

FOTO: BO GYLLANDER

Övre: Detalj ur *I dina händer*, betong, 1986.
Nedre: *På vatten*, betong, 1986.

KONSTUTSTÄLLNING KAJSA MATTAS I REGNBÅGEN 9 DECEMBER – 19 JANUARI

Vernissage under kulturhelgen lördag 9 december, kl. 14.00 - 16.00
med konstnärssamtal kl. 15.30.

Plats: Sigtunastiftelsen, Rosengårdssalen

Fri entré, föränmäl dig gärna på sigtunastiftelsen.se

9 SEPTEMBER – 13 OKTOBER FERDINAND EVALDSSON

Ferdinand Evaldssons träreliefer målas på ett liknande sätt som ikoner. Medan verken hämtar sin kolorit från ikonmaleriets tradition, har symboliken sitt ursprung i mentala bilder. Evaldsson fascinerar av de minnen som omger oss, och med sina verk vill han bearbeta minnets och minnandets betydelse. Han är intresserad av kroppens fysiska minne, hur olika minnen överförs mellan människor och hur de till sist antar materiell skepnad. Privata såväl som kollektiva minnen får ta form i trä, metall, pigment, gelatin och mässing. Bearbetningen av materialet och materialets närvaro är avgörande för Evaldsson. Ytan består av mellan tolv och tjugo skikt av pigment och gelatin, där den yttersta ytan poleras med hans egen saliv. Detta skapar ett fysiskt band till verket. Samtidigt blir hantverket en metod för att processa och förstå minnen, trauman eller historiska skeenden i ett vidare perspektiv. Genom skapandeprocessen söker Evaldsson dels återuppleva sådant som fallit i glömska, dels också glömma.

Ferdinand Evaldsson (f. 1988) är en bildkonstnär som bor och arbetar i Stockholm. Han tog sin MFA från Konstfack 2020 och har även studerat ikonmålari för Biskop Johannes Duerloo i Stockholm samt vid Koptiska Institutet i Kairo. Bland hans senaste utställningar kan nämnas Maria Bonnier Dahlins stiftelses stipendiatutställning på Bonniers Konsthall i Stockholm samt Elastic Gallery, Jädraås. Evaldssons verk har visats på mässor och gruppställningar så som Market, Galleri Thomassen, Liljevalchs och Konsthall C. Hans verk ingår även i ett antal samlingar, däribland Moderna Museet och Bonniers Konstsamling.

Vernissage 9 september kl. 14.00-16.00 med konstnärssamtal kl. 15.00. Sigtunastiftelsen bjuder på vernissagesfika från kl. 14.00.

Ferdinand Evaldsson, FIGHT FLIGHT FREEZE II.

Ferdinand Evaldsson, FIGHT FLIGHT FREEZE III.

21 OKTOBER – 1 DECEMBER ELVIRE SOYEZ MÄNNISKA VID GRÄNSERNA

"Mitt bortom är jordiskt. Det är inte ett förlorat paradiset utan snarare en grön poesi, denna värld som vi oavslutligt upplever. Dess materialitet genljuder som en besvärjelse hos den som förmår att lyssna." Med sin konst utforskar Elvire Soyez människans tillstånd som gränsvarelse mellan yttre och inre världar, mellan himmel och jord. Där finns ingen strikt skiljelinje. Istället är gränsen porös och genomsläpplig, och det är just detta som intresserar Soyez. Tidigare i år blev hon tilldelad Axel Theofron Sandbergs Akvarellpris "för upprättandet av en poetisk motståndsficka i en tid av råhet och förfulning." Genom konsten, och med fantasins kraft, strävar hon bortom det synliga gräns. På Sigtunastiftelsen kommer Elvire Soyez att visa keramik, skulptur och broderi, med inspiration från bland annat trädgårdskonsten och religiösa artefakter.

Elvire Soyez (f. 1980) är en fransk konstnär baserad i Stockholm. Hon är utbildad vid Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts de Paris samt vid Kungliga konsthögskolan i Stockholm. Soyez arbeten har tidigare visats på bland andra Riche & Teatergrillen, Skulpturens hus och Angelika Knäpper Gallery i Stockholm, Benoni Gallery i Köpenhamn samt Espace Paul Ricard, Immix och Biennale de Vallauris i Frankrike. Hennes verk finns representerade i ett antal privata och offentliga samlingar, så som Statens konstråd och Stockholm konst..

Vernissage under Kulturhelgen den 21 oktober kl. 14.00-16.00 med konstnärssamtal kl. 15.30. Vi bjuder på vernissagesfika från kl. 14.00. Utställningen pågår fram till den 1 december.

Alla utställningar: Fri entré, föränmäl dig gärna på sigtunastiftelsen.se

Elvire Soyez, *Église nuage*, keramik, stengods.

Elvire Soyez, *Topiarius* (detalj), broderi.

9 DECEMBER – 19 JANUARI KAJSA MATTAS I REGNBÅGEN

Kajsa Mattas är en av landets mest betydande skulptörer. Hon föddes år 1948 i Finland, men bor och verkar sedan länge i Sverige.

Efter utbildningen vid Kungliga konsthögskolan i Stockholm har Mattas arbeten visats på en mängd platser – alltifrån kyrkorum till Konstakademiens salar och Moderna museets samlingar.

Hennes skulpturer har även hittat hem till en rad offentliga miljöer, däribland promenaden längs Fyrisån i Uppsala, Stockholms Cityterminal samt Sagerska palatset.

AI och Chat GPT – hur oroliga behöver vi vara?

AV KERSTIN DILLMAR

UR HUMANOBSERVATORIETS PROGRAMFÖRKLARING

”Tornet reser sig högt över traditionernas rosengård, inte som kärna i ett försvar, men som observatorium, en tjänare åt klarhet. Därför möts också alla åsiktsriktningar här, kyrkliga och okyrkliga. Av borggården har blivit ett forum där vägarna möts och åsikterna konfronteras.”

Olov Hartman, *Borg och bro*, Stockholm 1955

Amanda Lagerkvist, professor i medie- och kommunikationsvetenskap vid Uppsala universitet, menar att människan alltid känt oro inför ny teknik och att det behöver utforskas och problematiseras. Ofta beskrivs oron som ett uttryck för en bakåsträvande reflex och en oförnuftig reaktion just för att vi är allmänt tröga. Andra menar att det finns verkliga risker med den nya tekniken. Men oron används också för att sälja in det nya och när tekniken fyller upp hela framtidshorisonten, både som hot och lösning, blir den mycket mäktig, menar Amanda Lagerkvist.

Hon vill se oron som ett sätt för den enskilda människan att påminnas om sitt ansvar. Att vår uppgift nu, mer än någon gång tidigare, handlar om att återerövra en syn på det sant mänskliga. Den digitala gränssituationen är en möjlighet för oss att ställa de viktigaste frågorna om prioriteringar och om vilka värden som är omistliga.

Tillsammans med sina kollegor inom The Uppsala Informatics and Media Hub for Digital Existence, driver Amanda Lagerkvist Humanobservatorium. Det är en plattform för kollaborativ forskning och samverkan med syfte att bevaka det mänskliga i en tid av dramatisk teknologisk utveckling, med stöd från WASP-HS. Hubbens forskare träffar personer från olika organisationer, institutioner och myndigheter med Sigtunastiftelsen som bas. Syftet är att identifiera och utforska var människan tar vägen när det teknologiskt rationella alltmer får styra vår tillvaro. Hur kan man tänka kring existentiella frågor om liv och död mitt i det uppkopplade?

Amanda Lagerkvists intresse för de digitala gränssituationerna kom som en följd av flera dödsfall inom familjen. Hon kom att få inblick i hur andra som också förlorat nära anhöriga fann tröst och stöd i digitala communitys. Där fanns alltid någon vaken – också mitt i natten. Där kunde man dela sin sorg med andra som förstod vad man varit med om. Amanda Lagerkvist började forska kring sorg och digitalisering. Hon intervjuade många sörjande och började fundera över om det möjligen är så att det är våra förluster som visar oss vidden av tillvarons komplexitet.

Lagerkvist har inspirerats av existensfilosofen Karl Jaspers. Han formulerade att den som vill utforska det sant mänskliga måste lyssna till det som inte sägs, lyssna bortom bruset och återta långsamheten.

– En gränssituation, då när ditt liv ställs på sin spets av sjukdom eller död, tvingar oss att sakta ner och reflektera över frågan om hur vi vill att vår tillvaro ska se ut. Det gäller också för vår tid av dramatisk teknikutveckling. Behöver vi automatisera allt bara för att vi kan?

Amanda Lagerkvist menar alltså att Jaspers filosofi kan vara vägledande och ge oss insikter för den tid vi befinner oss i. Den digitala gränssituationen ställer om vår tillvaro på djupet. Den är omvälvande.

– Jaspers säger ”Teknikens riktning kan inte lokaliseras till tekniken själv, utan måste sökas i ett medvetet etos”, förtydligar Amanda Lagerkvist. Kanske kan man se det som en livsnödvändig paradox; att sakta ner och reflektera tvingar oss också att agera och vara ansvariga. Vår tid präglas inte bara av en oro för den nya tekniken utan också en existentiell oro.

– Vi behöver ta våra erfarenheter på allvar, menar Amanda Lagerkvist. Det är inte bra om vi om och om igen behöver rehabiliteras till ett system som vi redan vet snurrar för fort och skadar oss. Skulle det kunna sägas vara en radikalt förnyad syn på människan och den tillvaro vi delar – att vi inser att vi upptäcker det vi redan vet? ●

Amanda Lagerkvist är i professor i medie- och kommunikationsvetenskap vid Uppsala universitet. 2022 gav hon ut boken *Existential Media: A Media Theory of the Limit Situation* (Oxford University Press 2022).

FOTO MIKAEL W

MER OM HUMANOBSERVATORIUM
Sigtunastiftelsen har en omfattande utbildnings- och forskningsverksamhet. Ett av många samverkansprojekt är Humanobservatorium, en plattform för kollaborativ forskning som leds av Amanda Lagerkvist, professor i medie- och kommunikationsvetenskap vid Uppsala universitet. Syftet med projektet är att ”bevaka” det mänskliga i en tid av stora förändringar.
www.im.uu.se/research/hub-for-digital-existence
<https://wasp-hs.org/>

ONSDAG 17 JANUARI 18.00 – 20.00
DIGITAL RESONANS

– EXISTENTIELLA SAMTAL I DIGITALA RUM

Digitala mötesplatser erbjuder nya möjligheter för det existentiella samtalet. Vad finns att vinna och vad går förlorat när det intima samtalet alltmer sker på distans? Och vad innebär det egentligen att mötas i den digitala tidsåldern? Podden *På spaning efter själen* med Kerstin Dillmar och gäster, sänder live med publik från Sigtunastiftelsens bibliotek.

Det är inte synd om författare. Jag säger det till mig själv rätt strängt, eftersom jag lätt hemfaller åt självömkän. Som författare har jag oregelbundna, låga och osäkra inkomster och så vidare, men stopp nu – är inte det mitt eget fel? Jag känner mig som i Aisopos fabel om den flitiga myran och den lata syrsan. Syrsan bara sjunger sommarn lång och kräver sen av de nyttiga att få mat och husrum – jaha, se där! Nu har jag inlett den här texten, som skulle handla om Sigtunastiftelsen, med att skriva om mig själv.

Är det typiskt för författare att inte bara vara självömkande utan också självcentrerade? Frågorna är många. Jag har sällan några svar och vet inte mycket. Det är därför jag skriver – för att försöka förstå, och då främst att jag oftast inte förstår. Att skriva litterärt innebär just detta: att ställa frågor, att se de andra och sig själv komplett med svagheter och brist. Som skrivande behöver jag se bjälken i mitt eget öga. Det är rentav en central del av mitt uppdrag.

I Sigtunastiftelsens många rum, tack vare stiftelsens författarstipendier, har skrivande i bokstavligen hundratal genom decennierna gått omkring med sin bjälke i ögat – ”jag kan inte, jag vet inget, jag duger inte, det blir inget” – och sin hybris – ”jag är världens största geni men det kommer ingen någonsin att förstå”. Vi får mat och husrum utan motkrav eller skepsis. Runtomkring oss fungerar allt det nyttiga och praktiskt bärande, tack vare så många människors goda arbete. Det har fått mig att känna att det kanske finns nödvändighet och mening även med syrsans sång.

Detta skriver jag förstås på Sigtunastiftelsen. I byggnaden kring mitt rum hör jag de andra författarna andas. Det är inte bara en tjugig metafor. Jag bokstavligen hör alla de andra skrivandes andetag genom tid och rum: de skrivande som har varit här, de som är här nu och de som ska komma.

Andra har också hört det. Vissa kallar det för ”platsens själ”. Sigtunastiftelsen är mer än bara ännu en konferensanläggning, ännu en arrangör av kulturella evenemang. Stiftelsen är en plats med en själ.

Om en timme ska jag och stiftelsens kaplan Kerstin Dillmar möta sjutton okända människor. Under en helg ska vi skriva och tala om att skriva sin själ. Det kallas ”skrivarkurs” men egentligen har jag inget att lära ut.

Den som vill skriva, kommer att få klara skivan själv. Det tillhör författandets grundvillkor: I själva skrivakten är jag ensam. Därför drar författandet till sig människor som tycker om att vara ifred, men i stiftelsens rum finns vi skrivande för

FOTO HÅKAN LINDGREN

”Det är inte synd om författare.”

en stund tillsammans. Vi andas varandras luft. Vi försöker dela varandras erfarenheter och frågor i tillit.

Inte bara i relation till författare och människor som vill skriva, utan generellt, tror jag att stiftelsens grundläggande uppdrag är just att skapa tillit. Dess rum, för mig, är en famn. Jag har ändrat mig sen jag började skriva den här texten: det är visst synd om författare. Min syssla är ett svårt och krävande arbete, ingen slö lek. I stiftelsens famn får jag självtillit nog att inse detta. Jag förmår fatta mod, ta tag i saker, hårda ut.

Maria Küchen

Maria Küchen

är poet, prosaist, kulturskribent och föreläsare. Hon medverkar regelbundet som kursledare på Sigtunastiftelsens skrivarkurser.

SIGTUNASTIFTELSEN STIPENDIER

*Sigtunastiftelsen är en unik kulturhistorisk miljö för forskning, skrivande och skapande.
Följande stipendier utlyses årligen.*

FORSKARSTIPENDIER

Harald och Louise Ekmans forskningsstiftelse delar ut stipendier till forskare för en tids fri vistelse på Sigtunastiftelsen. För mer information hänvisas till www.ekmanstiftelserna.se eller info@ekmanstiftelserna.se

FÖRFATTARSTIPENDIER

Sigtunastiftelsen förmedlar sedan 1937 naturstipendier till författare. Stipendiet, som tilldelas upp till fem författare per år, består av fyra veckors fri vistelse på Sigtunastiftelsen. Den sökande skall vara medlem i Sveriges Författarförbund eller Finlands svenska författareförening. Ansökan till 2024 års författarstipendier skickas utan särskild blankett senast 15 januari 2024 till stipendium@sigtunastiftelsen.se Ange *Författarstipendium* i din ansökan. För frågor vänligen kontakta: program@sigtunastiftelsen.se eller 08 – 592 589 85

LÄRARINNEFONDENS STIPENDIER

Stipendiet består av en veckas fri vistelse på Sigtunastiftelsen, för aktiva eller pensionerade kvinnliga lärare i samband med studier, rekreation eller konvalescens. Ett eller två stipendier delas ut varje år. Ansökan utan särskild blankett skickas till Sigtunastiftelsen 5 december 2023 med upplysning om tid och plats som lärare samt om syftet med vistelsen. Skicka ansökan till stipendium@sigtunastiftelsen.se Ange *Lärarinnefondens stipendium* i din ansökan. För frågor vänligen kontakta: program@sigtunastiftelsen.se eller 08 – 592 589 85

MÄSTER ECKHARTSÄLLSKAPETS STIPENDIUM FÖR STUDIER I MYSTIK TRADITION OCH KONTEMPLATIV PRAXIS

Välkommen att söka Mäster Eckhartsällskapets stipendium för teologisk och religionsdialogisk fördjupning genom studier i mystik tradition och kontemplativ praxis. Syftet är att främja insikter i religionsdialog och mystik tradition på kontemplativ grund. Stipendiet utgörs av en tvåveckors vistelse på Sigtunastiftelsen. Stipendiet utlyses årsvis och sista datum för ansökan under 2023 är den 31 oktober. Beviljat stipendium 2023 skall tas ut under år 2024. Ansökan med presentation och motivering skickas till: eckhart.sallskapet@gmail.com eller Stiftelsen Mäster Eckhartsällskapet, att: Lisbeth Gustafsson, Sankt Persgatan 19, 193 32 Sigtuna

STIPENDIUM I SEGLORA SMEDJAS ANDA

Medel går att söka för fri vistelse i 1–4 dygn främst i grupp, men även för enskilda, för planering eller skapande av verksamhet i Stiftelsen Seglora smedjas anda: ”Stiftelsen Seglora smedja är en tankesmedja för teologisk och samhällsreflektion. Stiftelsen är fristående, men vill verka i kritisk solidaritet med Svenska kyrkan. Dess anda är dialogisk, kontextuell och demokratisk. Stiftelsens ändamål är att idka opinions- och folkbildning i kärningspunkten mellan det existentiella, kulturella och samhällsreligiosa”. Ansökan med idépresentation och motivering skickas till stipendium@sigtunastiftelsen.se Ange *Seglora smedjas anda* i din ansökan. Sista ansökningsdag 2 oktober 2023. (Gäller för vistelsestipendium under 2024.) För frågor mejla till: Ewa.LindqvistHotz@svenskakyrkan.se

ANN-MARIE THUNBERG, redaktör, teolog, författare och debattör, var *Vår Lösen*s mångåriga redaktör 1961 – 1998. Hon var gift med teologen och poeten Lars Thunberg och bodde i Sigtuna.

FOTO: SIGTUNASTIFTELSENS ARKIV

VÅR LÖSEN

– en tummelplats för dialogen om livsåskådning, konst och kultur.

ARKIVENS DAG 11 NOVEMBER – VÅR LÖSEN I FÄRG OCH FORM 11.00 – 17.00

Arkivens dag uppmärksammas den andra lördagen i november varje år. Utifrån ett gemensamt tema visar arkiv och kulturarvsorganisationer i hela Norden axplock av vad som finns i deras samlingar. Med utgångspunkt i årets tema *Färg och form* visar Sigtunastiftelsens Bibliotek och Arkiv en exposé över tidskriften *Vår Lösen*s omslag, från den första utgåvan 1910 till den sista år 2000.

Utställningen lyfter fram tidskriftens åtta redaktörer och gör nedslag i de perioder under vilka de var verksamma. Utställningen visas i Stora salen på Sigtunastiftelsen i samband med symposiet om *Vår Lösen*.

SYMPOSIUM OM TIDSKRIFTEN VÅR LÖSEN SIGTUNASTIFTELSEN LÖRDAG 11 NOVEMBER 13.00 – 17.00
Medverkande: Bo Larsson, Ylva Eggehorn, Susanne Wigorts Yngvesson, Sven Milltoft, Helle Klein med flera. Mer information och anmälan på www.sigtunastiftelsen.se

SYMPOSIUM OM LUDVIG JÖNSSON STORKYRKAN STOCKHOLM SÖNDAG 12 NOVEMBER 11.00 – 17.00
Söndag den 12 november hålls ett symposium om Ludvig Jönsson, en av tidskriften *Vår Lösen*s redaktörer. Symposiet inleds med högmässa 11.00 där Anne-Louise Eriksson gästpredikar.

Mer information på www.svenskakyrkan.se/stockholmsdomkyrkoforsamling

Tidskriften *Vår Lösen* fångade den tvärvetenskapliga dialogen kring livsåskådning, konst och kultur under nästan ett sekel. I år skulle Ann-Marie Thunberg, en av tidskriftens mångåriga redaktörer fyllt 100 år, något som uppmärksammas med ett symposium om *Vår Lösen* på Sigtunastiftelsen den 11 november.

AV BO LARSSON

Den framväxande unglyrkorörelsen i början av 1900-talet såg tidigt behovet av en tidskrift.

Tidskriften *Vår Lösen* föddes år 1909. Några av de främsta tillskyndarna var pedagogen Manfred Björkquist, men också Nathan Söderblom, Gustaf Aulén, J A Eklund och Einar Billing stödde tanken. De unga studenternas motto var "Sveriges folk – ett Guds folk." Det var unglyrkorörelsens "lösen" och på Manfred Björkquists förslag kom tidningen att heta *Vår Lösen*. På tidningens framsida skulle mottot stå.

Tidskriften skulle innehålla en religiös betraktelse, en ledare och ett antal fristående artiklar. En avdelning skulle syssla med modern skönlitteratur, konst och musik. Vidare skulle det finnas en avdelning för uppbyggelselitteratur, en teologisk avdelning samt en avdelning för det kyrkliga nutidsläget med korrespon-

denter i varje stift.

Tidningens innehåll begränsades aldrig till en snäv inomkyrklig debatt utan i stället avtecknades gradvis och med en ökande bredd en stor del av seklets samhälls-, idé- kultur- och kyrkohistoria. *Vår Lösen* blev en tydlig och viktig tummelplats för aktuella diskussioner kring kultur, konst, litteratur och teologi.

Genom begreppen tradition och rörelse har *Vår Lösen* stått i en ständig samklang med det förflutna och samtidigt drivits av en rörelse framåt mot nya vyer och nya insikter.

I *Vår Lösen* har samhällsutveckling, politiska skeenden och vetenskapliga framsteg blivit föremål för reflektion och debatt. Dess sista nummer kom ut år 2000. Då tystnade en viktig röst i samtalen kring livsåskådning, kultur och samhälle efter 90 år av ett oavbrutet samtal kring tidens frågor. ●

VAD HAR VÅR LÖSEN BETYTT FÖR DIG?

YLVA EGGEHORN
Författare, poet och redaktör för *Vår Lösen* 1998 – 2000

– *Vår Lösen* var den första seriösa tidskrift som publicerade mina dikter. Jag var 15 år.

FOTO: MAGNUS ARONSSON

LISBETH GUSTAFSSON
Journalist, författare och hedersdoktor i teologi vid Uppsala universitet

– Jag hade ett klucket förhållande till *Vår Lösen* som medieröst. Hade hoppats på förnyelse av kristen humanistisk journalistik i den nya medievärlden. Öppnare och tillgängligare, fler röster och nya perspektiv. Väntar fortfarande på en uppstickare med *Vår Lösen*s klassiska skarpa och vassa blick.

SVEN MILLTOFT
Kyrkoherde i Hedvig Eleonora församling

– *Vår Lösen* var för mig en intellektuell stimulans och utmaning samt ett dynamiskt samtalsforum där människor med olika relation till tro, existentiella perspektiv och samhällsfrågor möttes i ögonhöjd och ömsesidig respekt. Inga frågor eller reflektioner var opassande utan allt kunde tas upp och analyseras men med besjälad stringens och skärpa.

BO LARSSON
Stiftsprost emeritus och docent i tros- och livsåskådningsvetenskap vid Uppsala universitet

– *Vår Lösen* har varit en nästan outsläpplig källa till vidare vyer och vidgade horisonter kring teologi, vetenskap, lyrik, prosa och samtida kulturdebatter.

**TORS DAG 31
AUGUSTI 18.00
DRÖMMENS SKEPP
- BO SETTERLIND
100 ÅR**

I år är det 100 år sedan författaren Bo Setterlind föddes, något som denna kväll med korta föredrag, uppläsningar

och musik. Bo Setterlind var mycket på Sigtunastiftelsen under 1950-talet – husmor Ellen Sundberg skriver 1959: "En ros, ett ljus, alla lampor släckta. Bo Setterlind läser egna dikter." Medverkande: Ulla Lifwendal, Susanna Åkerman, Alfonso Ambrossi, m.fl.

Arrangeras i samverkan med Romantiska förbundet

**FREDAG 8 SEPTEMBER 18.00
BÄCKADRÄKTEN - SVERIGES FÖRSTA
ICKEBINÄRA FOLKDRÄKT
– ATT HANTERA QUEERA FRÅGOR
GENOM FOLKKULTUR**

Bäckadräkten är ett folkdräktsprojekt som sammanväver de manliga och kvinnliga idealen i en ny typ av ickebinär folkdräkt. Bakom projektet står artisten Fredy Clue, med hjälp av illustratören och konstnären Ida Björs samt en fokusgrupp med unga queer-personer. Projektledaren Fredy Samuel Lundh ger en föreläsning om deras personliga resa som vävs samman med hans musik från debut-EPn *Vill du leka?*

**ONSDAG 13 SEPTEMBER 15.00 – 17.00
KULTURSAMTAL ALEX HARIDI**

Möt Alex Haridi, dramaturg och TV-producent. Alex Haridi är en av manusförfattarna bakom TV-Serien *Bron*. Haridi har också arbetat med TV-serier som *Åkta människor* och *Gäsmamman*. Han har vunnit flera priser för sitt arbete, bland annat Kristallen och Emmy Award för *Bron*.

ONSDAG 11 OKTOBER 15.00

**KULTURSAMTAL
ANNA-KARIN RASMUSSEN**

Möt Anna-Karin Rasmusson, konstnär som arbetar med video, installationer och måleri. Rasmussons konst lyfter fram mänsklig interaktion, fysisk och emotionell, och komplexa känslor av otillräcklighet.

ONSDAG 8 NOVEMBER 15.00 – 17.00

KULTURSAMTAL TANA MANEVA

Möt Tana Maneva, performanceartist och regissör, utbildad vid National Academy for Theatre and Arts i Sofia. Hon har sedan 2002 skapat ett 20-tal performances för Teater Giljotin. Hennes verk belyser ofta människans inre kamp, tvivel och övergångar mellan disharmoni och harmoni.

Arrangeras i samverkan med Sigtuna Folkhögskola

EXISTENTIellt LITTERATURSAMTAL

Välkommen till existentiell och kontemplativ läsning och samtal i liten grupp. Formen för träffarna är inspirerad av shared reading, en metod för högläsning och gemensam reflektion. Var och en får tid och plats att reflektera och ställa frågor utifrån sina känslor, tankar och associationer.

I mitten av samtalet bjuder vi på smörgås och varm dryck. Alla är välkomna, texter delas ut på plats. Inga förberedelser krävs och varje tillfälle är fristående.

**TISDAG 19 SEPTEMBER 19.30
– FÖRUNDRAN**

**TISDAG 24 OKTOBER 19.30
– PAUS**

**TISDAG 21 NOVEMBER 19.30
– TEXTER AV ÅRETS
FÖRFATTARSTIPENDIATER**

MYSTIK SALONG

I Mystik salong möts vi, lyssnar på föredrag och samtal, reflekterar och kontemplerar tillsammans i en vacker och lugn litterär miljö.

ONSDAG 18 OKTOBER 18.00 – 20.30

**ERIC SCHÜLDT
MUSIKEN OCH DET HELIGA**

Kulturjournalisten och programledaren Eric Schöldt om musik som gestaltning av tillvarons andliga dimension.

**ONSDAG 15 NOVEMBER 18.00 – 20.30
KG HAMMAR
GUD BORTOM GUD
– BEFRIESENS PUNKT**

Ärkebiskop KG Hammar berättar om Dag Hammarskjöld i dialog med Mäster Eckhart och Martin Buber.

Arrangeras i samverkan med Mäster Eckhartsällskapet

**TORS DAG 26 OKTOBER 19.00
UPPLÄSNINGSKVÄLL MED
FÖRFATTARSKOLAN BISKOPS-ARNÖ**

Lyssna in nutidens litterära röster under en uppläsningskväll med nyskrivna texter av Biskops-Arnös författarelever årskurs 1.

Arrangeras i samverkan med Biskops Arnö Nordens Folkhögskola

Sigtunastiftelsen har Sveriges största privata bibliotek och arkiv, en unik K-märkt plats för litteratur, kultur och forskning. I en lugn, vacker, kvalitativ och hållbar miljö, öppen för alla, ges rum för litteratur, forskarservice, studieplatser, kultur och bildning. Sigtunastiftelsens bibliotekarie Anders Claesson ger några boktips som på olika sätt har anknytning till höstens program.

Öppettider: Se www.sigtunastiftelsen.se | bibliotek@sigtunastiftelsen.se | 08 592 589 06

**HANNA
SAHLBERG,
DEN
OSYNLIGA
MUREN:
RAPPORT
FRÅN MITT
MISSLYCKADE
FÖRSÖK ATT
BLI KINES
(2023)**

Boken *Den osynliga muren*

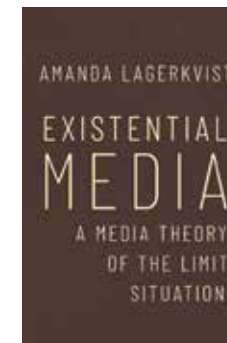
är journalisten och kinakorrespondenten Hanna Sahlbergs debut. Som 20-åring reste Hanna Sahlberg ensam till den sydkinesiska landsbygden för att lära sig kinesiska. Målet var på samma gång enkelt och omöjligt: Att bli kines. Senare skulle hon hamna i Beijing som radions Kinakorrespondent, där hon bevakade det tidiga 2000-talets ekonomiska boom och yran kring olympiska spelen. Hon kom in i den inre kretsen av kinesiska journalister och intellektuella, en generation som ville förändra Kina till ett friare land. Men den visionen skulle – i likhet med Hanna Sahlbergs eget försök att integreras i Kina – visa sig vara svår att uppnå. Boken är en sällsynt inifrån-skildring från Kina, och en berättelse om den universella men komplicerade drömmen om att integreras i ett samhälle.

**ANNA
LAESTADIUS
LARSSON,
TÖRNROSENS
TRIUMF (2022)**

Anna Laestadius Larsson, mest känd för sin trilogi om kvinnorna vid Gustaf III:s hov och den autofiktiva

romanen om Hilma af Klint, har med *Törnrosens triumf* skrivit en historisk roman om en stark kvinna ur den svenska historien. År 1848 anländer den förhoppningsfulla unga guvernanten Sophie Sager i Stockholm. Hon har tagit sig till huvudstaden för att lära sig yrket som sömmerska och vill öppna en egen klädbutik. Ödet vill emellertid annorlunda. Dillströms, som Sophie hyr ett rum hos, driver en lönnkrog och när hon vägrar prostituera sig vräks hon. I stället hamnar hon hos gamle fanjunkare Möller som förgriper sig på henne, och när hon beslutar sig för att anmäla honom tar hennes liv en helt ny vändning. Sophie får ingen upprättelse, och när hon inleder en karriär som författare och kvinnokämpe förlöjligas hon i dåtidens media.

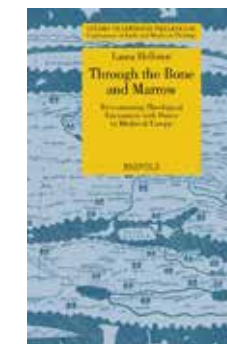

**AMANDA
LAGERKVIST,
EXISTENTIAL
MEDIA:
A MEDIA
THEORY OF
THE LIMIT
SITUATION
(2022)**

I sin nya bok *Existential Media: A Media Theory of the Limit*

Situation (Oxford University Press 2022) introducerar Lagerkvist sin läsning av Karl Jaspers filosofi för att teoretisera medierna i vår tid. Existentiella mediestudier ställer frågor kring vad det innebär att vara människa i den digitala åldern. Som grundare av detta unga 'fält' – bland annat på Sigtunastiftelsen – har Amanda Lagerkvist satt fokus på hur vår mänskliga och digitala sårbarhet samspelar i livets gränssituationer. Boken diskuterar bland annat frågor som: Vilka uttryck tar sig människors existentiella sökande i sorgearbete online? Vilka existentiella frågor ställer själva medieteknologierna oss inför? Hur omförhandlas de existentiella grundvillkoren när AI nu införlivas i

människors livsvärldar? Och vilken etik måste vi forma och praktisera för att möta utvecklingen i den digitala gränssituationen? Amanda Lagerkvist är professor i medie- och kommunikationsvetenskap vid institutionen för informatik och media, Uppsala universitet.

**LAURA
HELLSTEN,
THROUGH
THE BONE
AND
MARROW
(2022)**

Laura Hellstens forskning och boken *Through the Bone and Marrow* (BREPOLS

2022), som bygger på hennes avhandling 2022, önskar vidga vår förståelse av sakral dans i allmänhet och av dansens roll i den kristna kyrkan i synnerhet. Genom att öppna upp ett nytt fält av tidigare försummade och välbehövliga historiska studier om dans i de kristna kyrkorna i Västerlandet, syftar denna studie till att ifrågasätta gamla paradigm och öppna nya yter snarare än att omtolka konkreta historiska källor. Laura har för denna forskning tilldelats ett nordiskt forskningspris 2021 av Donnerinstitutet för forskning inom religion och kultur i Åbo, Finland. Laura Hellsten är teologie doktor Systematisk teologi på Åbo Akademi Universitet.

Anders Claesson, chef för biblioteket, Sigtunastiftelsen

Sigtuna blev

Ekelöfs

lugnaste tid

AV ANDERS CLAESSION

Gunnar Ekelöf tillhör Sveriges främsta och mest inflytelserika författare. Han var poet, men också prosaist, översättare, kulturkritiker och blev invald i Svenska Akademin 1958. Sigtuna kom att få en viktig roll i hans liv.

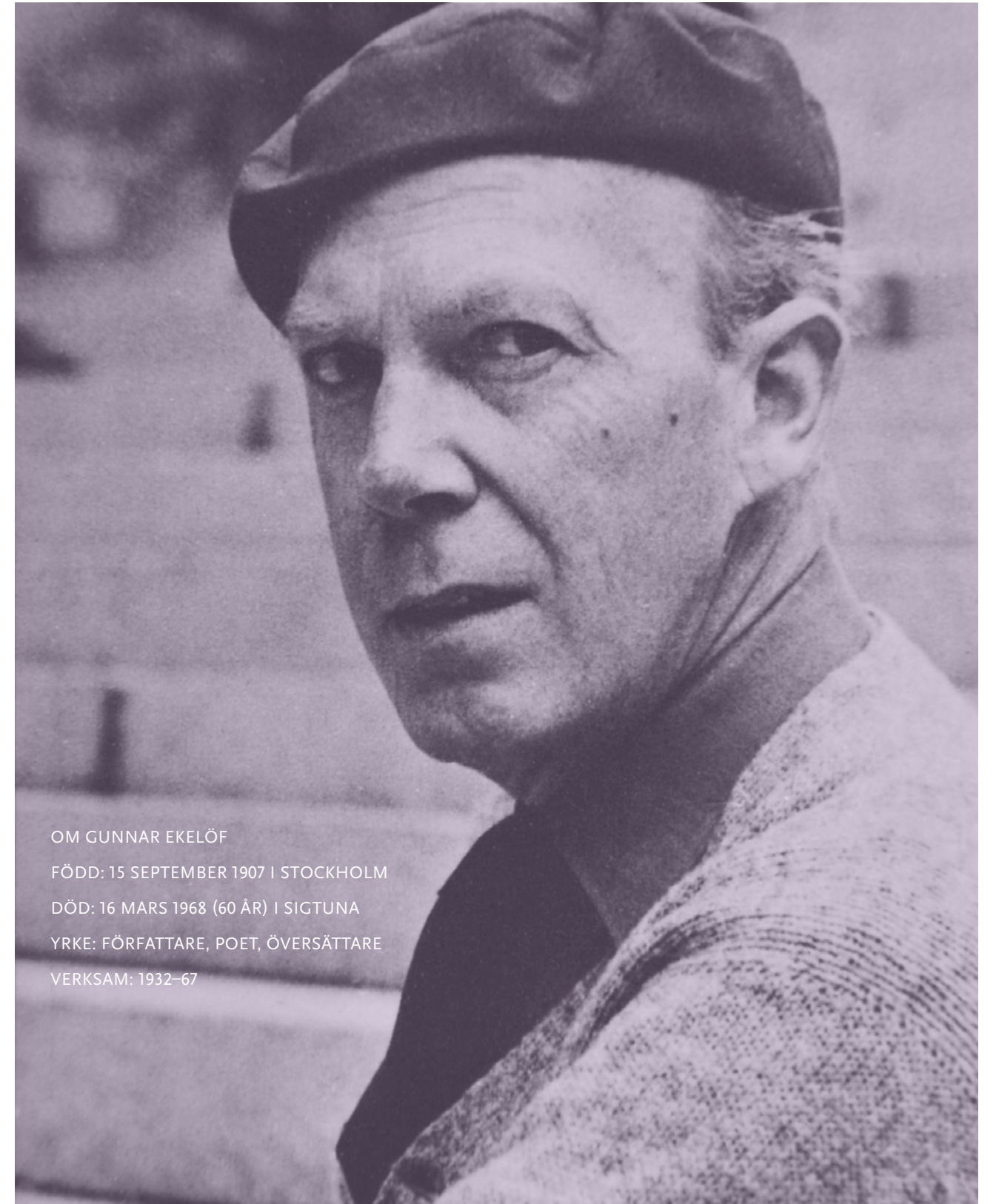
GUNNAR EKELOF föds 1907 och växer upp i ett borgerligt hem i Stockholm. Hans far Gerard kommer upp sig som fondmäklare men dör i syfilis 1916. Hans mor Valborg kommer från en adelsläkt och gifter 1921 om sig. Ekelöfs svåra barndom lägger grunden för hans utanförskap och poetiska skapande. Liv, läsande och skapande blir för honom oupplösligt förbundna.

Ekelöfs första längre besök i Sigtuna var som 20-årig konvalescent på Sigtunastiftelsen vintern 1927/28. Efter studenten på Nya Elementarläroverket 1926 bedriver han orientaliska studier i London och Uppsala och får magsår. Sommaren 1927 skriver han sina första självständiga dikter när han vilar upp sig på ett pensionat i Gagnef: "Ett stjärnfall gnistrar på himlen; var det inte i mitt hjärta den stjärnan föll ner?"

1928 får Ekelöf ut sitt farsarv och reser till Paris. Där blir han poetisk modernist under mötet med den franska modernismen,

och efter läsning av den sufiska poesin. När han kommer hem inreder han ett funkis hem, går i psykoanalys och lever ett dandyliv med välskräddad kostym och sportbil! Han träffar Gunnel Borgström, som efter ett par år lämnar honom för Karin Boye. Efter Kreugerkraschen 1932 förlorar han sina pengar, vilket "gjorde folk av mig". Han börjar arbeta på den tongivande modernistiska tidskriften Spektrum, där han ger ut sin modernistiska debut-samling Sent på jorden 1932.

På 30-talet återvänder Ekelöf till Sigtuna, där han träffar Sven Stolpe, Bertil Malmberg m.fl. på Sigtunastiftelsen. 1935 bjuds han in till den första författarkonferensen på stiftelsen om diktens frihet. Ekelöf tackar nej. Karin Boye, Sven Stolpe m.fl. kommer. 1942, då han fått sitt litterära genombrott med *Färjesång* (1941), får han författarstipendium på stiftelsen. Ekelöf tackar ja då han 1949 inbjuds av stiftelsens nya direktor Olov ►

OM GUNNAR EKELOF

FÖDD: 15 SEPTEMBER 1907 I STOCKHOLM

DÖD: 16 MARS 1968 (60 ÅR) I SIGTUNA

YRKE: FÖRFATTARE, POET, ÖVERSÄTTARE

VERKSAM: 1932–67

Gunnar Ekelöfrummet på Sigtunastiftelsen visas för allmänheten en lördag i månaden. Aktuella datum anges på www.sigtunastiftelsen.se

Hartman tillsammans med 40-talisterna, och Sigtuna blir ett litterärt centrum för tidens moderna litteratur.

1942 flyttar han ihop med Nun Flodquist och 15 år i kappsäck upphör. De bor framförallt i Hölö och lever i ett nioårigt förhållande tills Gunnar flyttar ihop med Nuns syster Ingrid 1952. Gunnar och Ingrid flyttar till Trosa och får sin dotter Suzanne 1953. På 50-talet blir Ekelöf etablerad på den svenska litteraturparnassen: han får De Nios stora pris 1951 och blir invald i Svenska Akademin 1958 och ger ut diktsamlingar som *Om hösten* 1951, *Stroutnes* 1955, *En Mölna-elegi* 1960.

Sigtuna är parets hem de sista 12 åren av Ekelöfs liv och tiden i Sigtuna är hans lugnaste tid. Han har länge haft problem med alkohol och Ingrid blir nu den stabila punkten och hans medarbetare. 1956 hyr de författaren Lars Göranssons lägenhet

på Stora gatan 63. Utsikt mot Sigtunafjärden och mot S:t Pers kyrkoruin; "kyrkan har vissnat" är 4-åriga Suzannes kommentar. Omställningen från land till småstad går oväntat bra: "Det här är en rätt trivsamt stad, tror jag" förklarar Gunnar, "för det är så pass stor omsättning på folk att småstadsstämningen blir något uppluckrad. Men, med svenska småstäder bör man ha stark misstänksamhet mot", tillfogar han. "Gunnar tycker det är bra här", skriver Ingrid, "han går ideligen ut och promenerar sig med händerna på ryggen". Enligt Carl Lov Sommars biografi om Ekelöf, är en av anledningarna till att han snabbt blir hemmastadd hans tidigare vistelse som författarstipendiat på Sigtunastiftelsen och att han nu har tillgång till dess välförsedda bibliotek. 1958 övertar man hyresrätten till en flygelbyggnad från 1700-talet på Grill-ska gården, Stora Malmgatan 23. Ekelöf skriver: "Man kan inte

"Man måste ha gått igenom åtskilligt mycket för att ha barnasinnet kvar."

ana att det bara är några minuters promenad till bra butiker och ett bibliotek. Så det artar sig till trivsel, är dessutom billigt." Det sista årtiondet av Ekelöfs liv präglas av skrivande, sjukhusbesök och resor till Italien, Grekland, Turkiet. Han skriver *Akrit-cirkeln* 1965-67 efter ett känslomättat besök i Istanbul och mötet med en svart madonna-ikon, tre diktsamlingar som blir höjdpunkten på hans författarskap.

Gunnar Ekelöfs existentiellt angelägna och utmanande modernistiska författarskap överspannar tider och kulturer och är minst lika aktuellt idag. Hans poesi har haft ett stort inflytande på senare författare inte bara i Sverige, utan även i Norden och i världen.

Sedan 1997 finns det ett Gunnar Ekelöf-rum på Sigtunastiftelsen. ●

LÖRDAG 25 NOVEMBER 14.00
MINNET OCH RÄDSLAN
– FÖRFATTARMÖTE MED
JESPER HÖGSTRÖM

Författaren och journalisten Jesper Högström kommer i höst ut med *Minnet och rädslan*, en ny biografi över Gunnar Ekelöf. Jesper Högström har tidigare skrivit flera kritikerrosade biografier om Hjalmar Söderberg och Tora Dahl.

I samverkan med Ekelöfsällskapet

KALENDARIUM

AUGUSTI 2023

GUDSTJÄNST I FRILUFTSKYRKAN SÖNDAG 20 AUGUSTI 11.00

Högmässa i samverkan med Sigtuna församling. Kyrkkaffe i Rosengården.

EXISTENTIELL LITTERATURFESTIVAL I UPPSALA

LÖRDAG 26 AUGUSTI

Författarsamtal med aktuella författare kring vår tids livsfrågor. Presentation av program och medverkande samt biljetter: www.existentielllitteraturfestival.se.

I samverkan med Uppsala domkyrkoförsamling

HÖGMÄSSA MED EXISTENTIELL LITTERATURFESTIVAL I UPPSALA DOMKYRKA SÖNDAG 27 AUGUSTI 11.00

Högmässa i Uppsala domkyrka med litterär prägel. Medverkan från några av festivalens författare. Gudstjänsten är öppen för alla.

I samverkan med Uppsala domkyrkoförsamling

SEPTEMBER 2023

"KORV OCH DEMOKRATI" – MED JAN SCHERMAN

FREDAG 1 SEPTEMBER 18.00

Tv-mannen, journalisten och författaren Jan Scherman berättar om sin "korvresa" genom Sverige, en upptäcktsfärd som skildrar äkta mathantverk och ett samhälle som sällan är i fokus. Föredraget avslutas med middag där ett urval av Sveriges bästa korvar serveras direkt från grillen.

YOGA WEEKEND 2 – 3 SEPTEMBER

Unna dig en paus i vardagen och hitta lugnet. Yogalärare Barbora Furskog guidar dig i balansen mellan dynamisk och lugnande yoga, meditation och andningsövningar.

DRÖMMENS SKEPP – BO SETTERLIND 100 ÅR TORS DAG 7 SEPTEMBER 18.00

Föredrag, uppläsningar och musik i Sigtunastiftelsens bibliotek. Medverkande: Ulla Lifvendal, Susanna Åkerman, Alfonso Ambrossi, med flera

I samverkan med Romantiska förbundet

BÄCKADRÄKTEN - SVERIGES FÖRSTA ICEBINÄRA FOLKDRÄKT – ATT HANTERA QUEERA FRÅGOR GENOM FOLKKULTUR

FREDAG 8 SEPTEMBER 18.00

Bäckadräkten är ett folkdräktsprojekt som sammanväver de manliga och kvinnliga idealen i en ny typ av ickebinär folkdräkt. Bakom projektet står artisten Fredy Clue, med hjälp av illustratören och konstnären Ida Björs samt en fokusgrupp med unga queer-personer. Projektledaren Fredy Samuel Lundh ger en föreläsning om deras personliga resa som vävs samman med hans musik från debut-EP:n *Vill du leka?*

I samverkan med Sigtuna Museum & Art

SKUGGSKRIFTER KONSTUTSTÄLLNING FERDINAND EVALDSSON 9 SEPTEMBER - 13 OKTOBER

Vernissage lördag 9 september 14.00 – 16.00. Konstnärssamtal 15.00. Ferdinand Evaldssons träreliefer målas på ett liknande sätt som ikoner. Medan verken hämtar sin kolorit från ikonmåleriets tradition, har symboliken sitt ursprung i mentala bilder.

KULTURSAMTAL ALEX HARIDI ONSDAG 13 SEPTEMBER 15.00 – 17.00

Kultursamtal med Alex Haridi, manusförfattare och tv-producent. Sigtunastiftelsens bibliotek.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

RETREAT – ÖPPNING 15 – 17 SEPTEMBER

En tyst retreat för återhämtning och reflektion. För den som vill finns möjlighet att hitta andrum genom kreativt skapande i enkel form. Retreatledare: Kerstin Dillmar och Tina Calén

EXISTENTIELLT LITTERATURSAMTAL – FÖRUNDRAN

TISDAG 19 SEPTEMBER 18.00 – 19.30
Existentiell, kontemplativ läsning i Sigtunastiftelsens bibliotek. Texterna delas ut på plats. Inga förberedelser krävs och varje tillfälle är fristående.

FILM OCH SAMTAL – GODLAND I BIOGRAF GRÖNA LADAN

ONSDAG 20 SEPTEMBER 19.00
Internationellt prisad isländsk film av regissören Hlynur Palmason, som hyllats för sin "glimrande filmkonst". Inledning av Helle Klein, direktor på Sigtunastiftelsen.

I samverkan med biograf Gröna ladan

BOK & BIBLIOTEKSMÄSSAN I GÖTEBORG 28 SEPTEMBER – 1 OKTOBER

Sigtunastiftelsen medverkar på scenen *Se Människan* med ett flertal författarsamtal. Se www.sigtunastiftelsen.se/kalendarium för detaljerat program.

OKTOBER 2023

KULTURSAMTAL ANNA-KARIN RASMUSSEN ONSDAG 11 OKTOBER 15.00 – 17.00

Möt Anna-Karin Rasmussen i ett samtal om livet som konstnär. Anna-Karin arbetar främst med video och installationer där måleriet spelar en viktig roll.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

INTRODUKTIONSKURS ABRAHAMS BARNS JULKRUBBA FREDAG 13 OKTOBER 9.30 - 16.00

Kursen riktar sig till bibliotekariar, pedagoger och lärare. Med utgångspunkt i de berättelser om Jesu födelse, som finns att läsa i både Bibeln och Koranen, ger kursen kunskap om hur Abrahams Barns julkrubba kan användas som ett pedagogiskt redskap. Anmälan senast 21 september till elisabet.mattizon-armgard@sigtunastiftelsen.se

KONSERT MED ANNA IHLIS OCH HANNA ENLÖF FREDAG 13 OKTOBER 19.30

En varm, avskalad och nära musikupplevelse med vänskap i centrum. Anna Ihlis har gjort sig känd som tonsättare av Karfeldts dikter. Hanna Enlöf är för de flesta mest bekant som en del av duon *Good Harvest*.

I samverkan med Karfeldtsamfundet

SYMPOSIUM KARLFELDT OCH TRON – BIBLISK LYRIK ELLER SANN FROMHET? FREDAG 13 OKTOBER – LÖRDAG 14 OKTOBER

Symposium om Erik Axel Karlfeldt och hans förhållande till tron. Medverkande: Agneta Pleijel, Anders Piltz, Caroline Krook, Cecilia Wejryd, Claes-Bertil Ytterberg, Eva-Britta Ståhl, Jesper Svenbro, Jørgen Straarup, Kristina Nielsen-Jerneck, Lars Falk, Sebastian Selvén, Maria Schottenius med flera.

I samverkan med Karfeldtsamfundet

YOGA WEEKEND 14 – 15 OKTOBER

Unna dig en paus i vardagen och hitta lugnet. Yogalärare Barbora Furskog guidar dig i balansen mellan dynamisk och lugnande yoga, meditation och andningsövningar

FÖRFATTARMÖTE KJELL WESTÖ SÖNDAG 15 OKTOBER 14.30

Möt författaren Kjell Westö i ett samtal om hans aktuella roman *Skymning 41*. Samtalet leds av Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

FILM OCH SAMTAL – MAKE DEMOCRACY GREAT AGAIN I BIOGRAF GRÖNA LADAN TISDAG 17 OKTOBER 19.00

Dokumentären *Make democracy great again* (2023) ställer en av vår tids viktigaste frågor. Kommer demokratin att överleva? Filmens ciceron Jan Scherman introducerar filmen och medverkar tillsammans med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein i det efterföljande samtalet.

I samverkan med biograf Gröna ladan

MYSTIK SALONG – MUSIKEN OCH DET HELIGA ONSDAG 18 OKTOBER 18.00 - 20.30

Kulturjournalisten och programledaren Eric Schöldt om musik som gestaltning av tillvarons andliga dimension. Samtal, kontemplation och reflektion i Sigtunastiftelsens bibliotek.

I samverkan med Mäster Eckhartsällskapet

ATT UNDERVISA OM ABRAHAMS BARN FREDAG 20 OKTOBER – LÖRDAG 21 OKTOBER

Kursen inspirerar till metodutveckling för skolans undervisning i det mångkulturella samhället. Anmälan senast 28 september till elisabet.mattizon-armgard@sigtunastiftelsen.se

MÄNNISKA VID GRÄNSERNA – KONSTUTSTÄLLNING ELVIRE SOYEZ 21 OKTOBER – 1 DECEMBER

Vernissage 14.00-16.00 med konstnärssamtal kl. 15.30. Elvire Soyez är en fransk konstnär baserad i Stockholm. Hon är utbildad vid Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts de Paris samt vid Kungliga konsthögskolan i Stockholm.

KONSERT SONG OF SONGS LÖRDAG 21 OKTOBER 20.30

Med *Höga Visans* texter som utgångspunkt framförs en blandning av nykomponerad och äldre musik. Medverkande: Sanna Källman, Åsa Johansson, Anci Hjulström, Karin Marmander, Gunnar Axelson Fisk, Robin Johansson, Patrick Rydman, samt Trio Samara med Ahmad al Khatib, Stefan Bergman, Sten Källman.

FÖRFATTARMÖTE ANNIE LÖÖF SÖNDAG 22 OKTOBER 11.00

Möt liberalen, humanisten och feministen Annie Lööf i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein. Annie Lööf är aktuell med självbiografen *Också Annie*.

FÖRFATTARMÖTE ANNA LAESTADIUS LARSSON MÅNDAG 23 OKTOBER 13.00

Möt författaren och journalisten Anna Laestadius Larsson, som med sina romaner lyfter fram kvinnors liv i ett historiskt perspektiv. Anna Laestadius Larsson är aktuell med romanen *Törnrosens triumf*.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

EXISTENTIELLT LITTERATURSAMTAL – PAUS

TISDAG 24 OKTOBER 18.00 – 19.30

Existentiell, kontemplativ läsning i Sigtunastiftelsens bibliotek. Texterna delas ut på plats. Inga förberedelser krävs och varje tillfälle är fristående.

KALENDARIUM

NYA LITTERÄRA RÖSTER – UPPLÄSNINGSKVÄLL MED FÖRFATTARSKOLAN BISKOPS-ARNÖ TORS DAG 26 OKTOBER 19.00

Vad händer i den unga litteraturen just nu? Välkommen till en uppläsningskväll i Sigtunastiftelsens bibliotek med nyskrivna texter av Biskops-Arnös författarelever årskurs 1.

I samverkan med Biskops-Arnö Nordens Folkhögskola

RETREAT – VÄGAR 27–29 OKTOBER

En tyst retreat för vila, meditation och återhämtning. Retreatledare: Lars Björklund och Brita Bolin.

NOVEMBER 2023

KULTURSAMTAL TANA MANEVA ONSDAG 8 NOVEMBER 15.00 – 17.00

Möt Tana Maneva, performanceartist och regissör, utbildad vid National Academy for Theatre and Film Arts i Sofia. Hennes verk belyser ofta människans inre kamp, tvivel och övergångar mellan disharmoni och harmoni.

I samverkan med Sigtuna folkhögskola

ARKIVENS DAG – FÄRG OCH FORM LÖRDAG 11 NOVEMBER 11.00 – 17.00

Öppet hus i Sigtunastiftelsens bibliotek & arkiv. Årets tema ”Färg och form” uppmärksammas i en utställning kring tidskriften *Vår Lösen* och dess redaktörer.

VÅR LÖSEN-SYMPOSIUM PÅ SIGTUNASTIFTELSEN LÖRDAG 11 NOVEMBER 13.00 – 17.00

Genom en etisk, kulturell och tvärvetenskaplig dialog fångade tidskriften *Vår Lösen* aktuella ämnen inom livsåskådning, kultur och samhälle i närmare ett sekel. Symposiet uppmärksammar särskilt Anne-Marie Thunbergs redaktörsgärning då hon i år skulle ha fyllt 100 år. Medverkande: Bo Larsson, Ylva Eggehorn, Susanne Wigorts Yngvesson, Sven Milltoft och Helle Klein med flera.

SYMPOSIUM OM LUDVIG JÖNSSON I STORKYRKAN STOCKHOLM SÖNDAG 12 NOVEMBER 11.00 – 17.00

Efter en inledande högmässa i Storkyrkan Stockholm med gästpredikan av Anne-Louise Eriksson hålls ett symposium om Ludvig Jönsson, en av tidskriften *Vår Lösen*s redaktörer. Föredrag och panelsamtal med Sabina Koj, Sven Milltoft, Caroline Krook, Andreas Holmberg och Hans Ulfvebrand med flera. Mer information på www.svenskakyrkan.se/stockholmsdomkyrkoforsamling

MYSTIK SALONG – GUD BORTOM GUD – BEFRIESENS PUNKT

ONSDAG 15 NOVEMBER 18.00 – 20.30
Ärkebiskop emeritus K G Hammar berättar om Dag Hammarskjöld i dialog med Mäster Eckhart och Martin Buber. Samtal, kontemplation och reflektion i Sigtunastiftelsens bibliotek.

I samverkan med Mäster Eckhartsällskapet

EXISTENTIELLT LITTERATURSAMTAL – ÅRETS FÖRFATTARSTIPENDIATER TISDAG 21 NOVEMBER 18.00

Existentiell, kontemplativ läsning i Sigtunastiftelsens bibliotek. Texter delas ut på plats, inga förberedelser krävs och varje tillfälle är fristående. Denna gång utgår vi från texter av årets författarstipendiater Elin Cullhed, Ia Genberg, Sara Gordan och Jonathan Lundberg.

LÅT ÄLVEN LEVA – MILJÖFILM OCH SAMTAL I BIOGRAF GRÖNA LADAN ONSDAG 22 NOVEMBER 19.00

Låt älven leva (2023) är en hyllad spelfilm av regissören Ole Giæver om Alta-konflikten i Norge på 1970-talet. Filmen hade premiär på Tromsø internationella filmfestival 2023. Den har belönats med Dragon Award för bästa nordiska film och FIPRESCI Award.

I samverkan med Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden och biograf Gröna ladan.

RETREAT – HITTA FRAM 24 – 26 NOVEMBER

En tyst retreat för vila och återhämtning där den som vill har möjlighet att genom enskilt skrivande gestalta sitt liv och bearbeta sina erfarenheter. Retreatledare: Kerstin Dillmar och Lars Björklund

MINNET OCH RÄDSLAN: EN BIOGRAFI ÖVER GUNNAR EKELOF LÖRDAG 25 NOVEMBER 14.00 – 16.00

Möt författaren, journalisten och översättaren Jesper Högström i ett samtal om sin nya biografi över Gunnar Ekelöf *Minnet och rädsan*.

I samverkan med Ekelöfsällskapet

KALENDARIUM

YOGA WEEKEND 25 – 26 NOVEMBER

Unna dig en paus i vardagen och hitta lugnet. Barbora Furskog, legitimerad och erfaren yogalärare, guidar dig i balansen mellan dynamisk och lugnande yoga, meditation och andningsövningar.

DECEMBER 2023

SIGTUNASTIFTELSENS JULBORD 2 DEC – 16 DECEMBER

Klassiskt julbord med julens alla läckerheter. Erbjuds följande datum i december: 2, 7, 8, 9, 14, 15, 16.

ADVENTSKONSERT MED SIGTUNA SÅNGENSEMBLE, SOLVEIG BERGERSEN OCH ASUKA NAKAMURA SÖNDAG 3 DECEMBER 16.00

Välkomna till adventskonsert med Sigtuna sångensemble under ledning av Greger Fellin. Årets gästsolist är den norska sopranen Solveig Bergersen och pianisten Asuka Nakamura.

VISNING AV ABRAHAMS BARNS JULKRUBBA 4 DECEMBER – 20 DECEMBER 2023

Abrahams Barns Julkrubba berättar om Jesu födelse enligt de texter som finns att läsa i både Bibeln och Koranen. Julkrubban visas för grupper från skola och förskola, i syfte att erbjuda barn, ungdomar – och vuxna – ett tankeväckande och gränsöverskridande möte. elisabet.mattizon-armgard@sigtunastiftelsen.se; 08-592 589 98

I REGNBÅGEN KONSTUTSTÄLLNING KAJSA MATTAS 9 DEC – 19 JANUARI

Vernissage 9 december 14.00 - 16.00 med konstnärssamtal kl. 15.30. Kajsa Mattas är en av landets mest betydande skulptörer. *I Regnbågen* är en utställning som hämtar inspiration från Bibelns texter där regnbågen blir ett tecken på Guds försoning med människorna.

JAZZKONSERT ELLAS KAPELL LÖRDAG 9 DECEMBER 20.30

En delad entusiasm för jazzikonen Ella Fitzgerald sammanförde medlemmarna i Ellas Kapell. I höst är de aktuella med ett helt nytt album. Lovisa Jennervall, sång, Manne Skafvenstedt, piano, August Eriksson, kontrabas, och Edvin Fridolfsson, trummor.

FÖRFATTARMÖTE HANNA SAHLBERG SÖNDAG 10 DECEMBER 11.00

Den osynliga muren – rapport från mitt misslyckade försök att bli kines är journalisten Hanna Sahlbergs första bok, en sällsynt inifrånskildring av en sluten stormakt, och en berättelse om den universella men komplicerade drömmen om att integreras i ett samhälle. Möt Hanna Sahlberg i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

JANUARI 2024

DIGITAL RESONANS – EXISTENTIELLA SAMTAL I DIGITALA RUM

ONSDAG 17 JANUARI 18.00 – 20.00
Digitala mötesplatser erbjuder nya möjligheter för det existentiella samtalet. Vad finns att vinna och vad går förlorat när det intima samtalet alltmer sker på distans? Och vad innebär det egentligen att mötas i den digitala tidsåldern? Podden *På spaning efter själen* med Kerstin Dillmar och gäster, sänder live.

BOKA EVENEMANG

Sigtunastiftelsens evenemang bokas via kalendariet på www.sigtunastiftelsen.se om inget annat anges.

KONTAKTA OSS

Om du har frågor kring våra evenemang eller vill komma i kontakt med vår programbokning vänligen kontakta program@sigtunastiftelsen.se eller 08 592 589 85

För frågor eller bokning av hotell & konferens vänligen kontakta info@sigtunastiftelsen.se eller 08 592 589 00

MER INFORMATION OM HÖSTENS PROGRAM HITTAR DU I KALENDARIET PÅ VÅR HEMSIDA!

SIGTUNASTIFTELSEN

Hotell och konferens i historisk miljö

KONFERENS

20 KONFERENSLOKALER
MAX BIOSITTING 180

HOTELL

62 GÄSTRUM
94 BÄDDAR

www.sigtunastiftelsen.se